

Domovská stránka>Podanie na súd>Právne systémy – na úrovni EÚ a členských štátov>Vnútroštátne špecializované súdy

Specializirana sodišča v državah članicah

Nemecko

V tem razdelku so informacije o specializiranih sodiščih v Nemčiji.

Delovna sodišča

Delovna sodišča odločajo v delovnih sporih, ki izhajajo iz pogodbenih razmerij med delavci in delodajalci (individualno delovno pravo). Odločajo tudi v sporih v zvezi s kolektivnimi pogodbami, npr. med sindikati in združenji delodajalcev (kolektivno delovno pravo), ter v sporih med delodajalcem in svetom delavcev. Delovna sodišča (kot sodišča zveznih dežel) so sodišča prve stopnje. Zadeve se obravnavajo v senatu, ki ga sestavljajo en predsedujoči poklicni sodnik in dva sodnika porotnika, od katerih eden zastopa delavce, drugi pa delodajalce. Nekatere odločitve, ki niso del ustnega postopka, sprejme predsedujoči sodnik brez sodnikov porotnikov.

O pritožbah in drugih pravnih sredstvih zoper odločbe delovnih sodišč odločajo deželna delovna sodišča (*Landesarbeitsgerichte*, ki so prav tako sodišča zveznih dežel). Tudi senat teh sodišč sestavljajo en poklicni sodnik in dva sodnika porotnika, od katerih eden zastopa delavce, drugi pa delodajalce.

Na najvišji stopnji odloča na zvezni ravni **zvezno delovno sodišče** (*Bundesarbeitsgericht*). Senate sestavljajo en predsedujoči sodnik, dva dodatna poklicna sodnika in dva sodnika porotnika, od katerih eden zastopa delavce, drugi pa delodajalce.

Upravna sodišča

Za presojo upravnih aktov so pristojne tri različne veje sodnega sistema: splošna upravna sodišča, socialna sodišča in finančna sodišča. Pomembna lastnost teh sodišč je, da zanje velja načelo *ex officio* (*Amtsermittlung*). To pomeni, da morajo sodišča ugotoviti dejansko stanje po uradni dolžnosti (tj. ne le na zahtevo stranke ali na podlagi dokazov, ki jih predložijo stranke), saj je materialna resnica sodnih odločb v javnem interesu.

Splošna upravna sodišča

Splošno upravno sodstvo ima tri stopnje:

prva stopnja: upravna sodišča (*Verwaltungsgerichte*);

druga stopnja: višja upravna sodišča zveznih dežel (*Oberverwaltungsgerichte/Verwaltungsgerichtshöfe*);

zadnja stopnja: **zvezno upravno sodišče** (*Bundesverwaltungsgericht*).

Na prvi stopnji so načeloma pristojna **upravna sodišča**. Višja upravna sodišča so predvsem pritožbena sodišča, ki preizkušajo odločbe sodišč prve stopnje s pravnega in dejanskega vidika. Zvezno upravno sodišče je razen v zelo redkih primerih sodišče, ki odloča o pravnih sredstvih, vloženih zaradi zmotne uporabe prava (*Revision*).

Splošna upravna sodišča so načeloma pristojna za odločanje v vseh sporih med državljani in upravnimi organi glede pravilne uporabe zakonov s področja upravnega prava in upravnih aktov. Namesto upravnih sodišč pa so pristojna redna sodišča, kadar upravni organ ne izvaja javne oblasti, temveč deluje kot zasebno podjetje. To velja za vse spore, ki izhajajo iz takih dejavnosti. Nadalje so iz splošne upravne pristojnosti izvzeti spori, ki so na podlagi zakona v pristojnosti drugega sodišča (na primer finančnega sodišča, socialnega sodišča ali rednih sodišč).

Na upravnih sodiščih odločajo senati, ki jih praviloma sestavljajo trije poklicni sodniki in dva sodnika porotnika. Senate višjih upravnih sodišč po navadi sestavljajo trije poklicni sodniki. Senat zveznega upravnega sodišča načeloma sestavlja pet poklicnih sodnikov. Na upravnih sodiščih prve stopnje se lahko zadeve dodelijo v reševanje tudi sodniku posamezniku.

Socialna sodišča

Socialna sodišča imajo tako kot splošna upravna sodišča tri stopnje z ustrezno delitvijo dela. Načeloma so pristojna na prvi stopnji. Pritožbenih sodišč je 14 (to so deželna socialna sodišča – *Landessozialgerichte*), **zvezno socialno sodišče** (*Bundessozialgericht*) pa je razen v zelo redkih primerih sodišče, ki odloča o pravnih sredstvih, vloženih zaradi zmotne uporabe prava (*Revision*).

Socialna sodišča so pristojna predvsem za obravnavanje sporov v zadevah socialnega zavarovanja (pokojninsko, nezgodno in zdravstveno zavarovanje ter zavarovanje za nego), zavarovanja za primer brezposelnosti, osnovnega plačila za iskalce zaposlitve in socialne varnosti (zlasti socialna pomoč, dajatve na podlagi zakona o dajatvah za prosilce za azil, nekatere zadeve prava, ki ureja področje težke invalidnosti). Na socialnih sodiščih odločajo senati, ki jih sestavljajo en poklicni sodnik in dva sodnika porotnika. Senate deželnih socialnih sodišč in zveznega socialnega sodišča sestavljajo trije poklicni sodniki in dva sodnika porotnika.

Finančna sodišča

Finančno sodstvo sestavljajo finančna sodišča prve stopnje in **zvezno finančno sodišče** (*Bundesfinanzhof*), ki odloča o pravnih sredstvih, vloženih zaradi zmotne uporabe prava (*Revision*). Pristojna so predvsem za odločanje v sporih o javnih dajatvah, davkih in carinah. Senate finančnih sodišč prve stopnje sestavljajo trije poklicni sodniki in dva sodnika porotnika, senate zveznega finančnega sodišča pa načeloma pet poklicnih sodnikov. Na finančnih sodiščih prve stopnje se lahko zadeve dodelijo v reševanje tudi sodniku posamezniku.

Druga specializirana sodišča

Zvezno ustavno sodišče

Zvezno ustavno sodišče (*Bundesverfassungsgericht*) na zvezni ravni nadzoruje spoštovanje ustave, tj. temeljnega zakona (*Grundgesetz*). Njegove odločitve temeljijo zgolj na ustavi. Večino postopkov pred zveznim ustavnim sodiščem predstavljajo ustavne pritožbe. Vložijo jih državljani, ki trdijo, da so jim s sodbo sodišča, ukrepom javnega organa ali zakonom kršene njihove temeljne pravice. Ustavna pritožba je praviloma dopustna le, če so bili postopki na vseh drugih pristojnih sodiščih neuspešni, tj. zoper odločbe zadnje stopnje. Samo izjemoma je mogoče ustavno pritožbo vložiti neposredno zoper zakon.

Obstajajo tudi druge vrste postopkov. Med njimi sta postopek presoje ustavnosti in zakonitosti abstraktnih in konkretnih pravnih aktov ter postopek presoje, ali so institucije ustavnega prava delovale v okviru svojih pristojnosti. Nekatere odločbe zveznega ustavnega sodišča imajo lahko enako pravno moč kot zakon. Sodišče ima dva senata, ki ju sestavlja po osem sodnikov. Sodišče odloča v senatu treh sodnikov ali pa v senatu osmih sodnikov, in sicer večinoma brez javne ustne obravnave.

Deželna ustavna sodišča

Deželna ustavna sodišča (*Landesverfassungsgerichte/Staatsgerichtshöfe*) so ustavna sodišča posameznih zveznih dežel. Odločajo predvsem o ustavnih sporih s področja deželne prava (*Landesrecht*), ki ureja tudi njihovo ustanavljanje, upravljanje in pristojnosti.

Sorodne povezave

[Zvezno delovno sodišče](#)
[Zvezno upravno sodišče](#)
[Zvezno socialno sodišče](#)
[Zvezno finančno sodišče](#)
[Zvezno ustavno sodišče](#)

Zadnja posodobitev: 14/05/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.